
Europe in 1789
boundary of the Holy Roman Empire
0 200 km
0 200 miles
N
NORWAY
SWEDEN
Christiania
Stockholm
Abo
Helsingfors
St Petersburg
Revel
RUSSIAN EMPIRE
Gothenburg
Riga
Smolensk
North Sea
Baltic Sea
Glasgow
Edinburgh
Copenhagen
Malmö
Vilna
Königsberg
Danzig
Minsk
DENMARK
GREAT BRITAIN
(in union with Hanover)
Dublin
Hamburg
Stettin
PRUSSIA
POLAND
HANOVER
Berlin
Vistula
Warsaw
Kiev
NETHERLANDS
Bristol
London
SAXONY
Austrian Netherlands
Aachen
Rhine
Prague
Cracow
Galicia
Vinnitsa
Frankfurt
Dniester
Paris
Metz
BAVARIA
Munich
Vienna
Jassy
ATLANTIC OCEAN
Orleans
HABSBURG EMPIRE
Buda
Moldavia
FRANCE
Hungary
Transylvania
SWITZERLAND
Geneva
Limoges
Lyon
PIEDMONT
Milan
VENETIAN
Wallachia
Bucharest
Bordeaux
Turin
Venice
Belgrade
Corunna
Genoa
Ravenna
Danube
Varna
Bilbao
Toulouse
Florence
Nish
Marseille
TUSCANY
PAPAL STATES
OTTOMAN EMPIRE
Adriatic Sea
Ragusa
Constantinople
Oporto
Corsica
Rome
Barcelona
Salonica
PORTUGAL
Madrid
Naples
Taranto
Aegean Sea
SPAIN
Lisbon
Valencia
PIEDMONT
Janina
Smyrna
KINGDOM OF NAPLES
AND SICILY
Balearic Is.
Cagliari
Cordova
Palermo
Athens
Patras
Cartagena
Sicily
Catania
REPUBLIC
Mediterranean Sea
Gibraltar (British)
Tangier
Algiers
Tunis
Oran
Crete
Copyright © Swanston Map Archive Limited. All Rights Reserved

Fransız Devrimi

-Liberté, Egalité, Fraternité-

“19.yüzyılın ekonomik tarihi önemli ölçüde İngiliz Endüstri Devrimi tarafından belirlenmiştir, ancak aynı yüzyılın siyaset ve ideolojisini belirleyen şey Fransız Devrimi’dir” Eric Hobsbawm

(1)

Fransız Devrimi'nde Dönemler ve Önemli Dönemeçler

Etat Generaux (5 Mayıs 1789-17 Haziran 1789)

Millet Meclisi (Kurucu Meclis) (17 Haziran 1789-1 Ekim 1791)

Yasama Meclisi Dönemi (1 Ekim 1791-20 Eylül 1792)

Konvansiyon Meclisi Dönemi (20 Eylül 1792-26 Ekim 1795)

25 Eylül 1792 Cumhuriyet'in (1.) Kabul Edilmesi (1804'e kadar sürecektir)
Kamu Selamet Komitesi
Terör Dönemi

Direktuvar Dönemi (28 Ekim 1795-9 Kasım 1799)

Konsüllük Dönemi (10 Kasım 1799-18 Mayıs 1804)

Napolyon'un İmparatorluk Dönemi (2 Aralık 1804-1815)

Devrimin Nedenleri Üzerine Düşünceler

1.İç Nedenler

a) Siyasi Nedenler:

Monarşiye karşı halkın nefreti (Israf, yozlaşma, beceriksizlik)

b) Düşünce Alanındaki Gelişmeler

Montesquieu (1689-1755):

-Güçler ayrılığını savunur

-İngiltere gibi anayasal bir monarşinin kurulmasından yana

Voltaire (1694-1778):

-Akıldan yana, kiliseye karşı

-Kralın egemenliğinin Tanrıdan gelmediğini göstermiştir.

Jean Jack Rousseau (1712-1778): Toplum Sözleşmesi

-İnsanlar eşittir.

-Devlet toplumsal bir sözleşmeden ibarettir.

-Halk egemenliği

Diderot (1713-1784): Ansiklopedi

c) Sosyal Yapı

d) Ekonomik Nedenler

18. yy'da süren uzun savaşlar ve ısrafın yarattığı mali kriz ve pahalılık

2.Dış Nedenler

a) Aydınlanma

Akıl, doğa kanunları, ilerleme

Serbest Düşünme ve İrdeleme Yöntemi her alanı ve bilimi sardı

b) ABD'nin Bağımsızlığa Kavuşmasının Etkileri

-Hem düşünsel alanda (Bağımsızlık Bildirisi), hem de mali açıdan yarattığı kriz nedeniyle

DEVRİM ÖNCESİ FRANSA: ESKİ REJİM-ANCIEN REGIME

DEVRİMDEN ÖNCE SINIFLAR

Fransız Devrimi'nden önce Fransa'da üç sınıf, daha doğrusu üç zümre/kesim bulunmaktaydı.

1.Kesim: Soylular
2.Kesim: Ruhban (Din Adamları)
3.Kesim: Üçüncü Kesim (Tiers Etat)

1.Ruhban –(İmtiyazlılar)

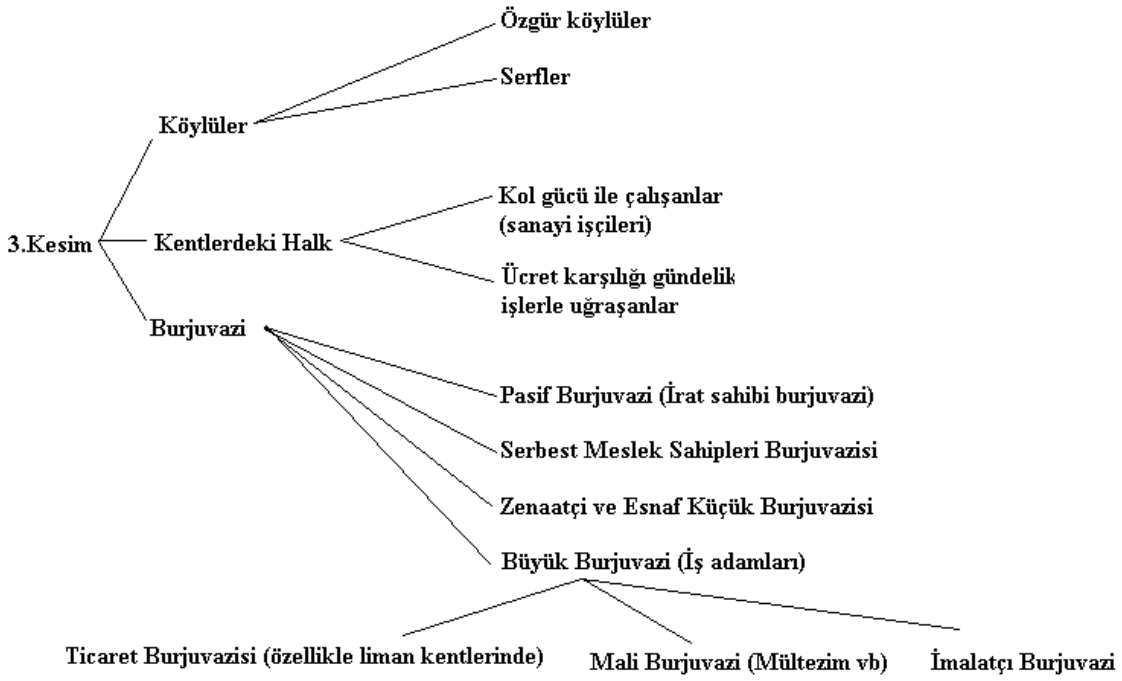
-Vergi vermezlerdi.
-Kentlerde büyük miktarda mülk sahibiydi
-Fransa'nın topraklarının %6'sına sahipti.

a.Aristokrat kökenli zengin rahipler (5-6 bin kişi)
b.Yoksul Rahipler (60-70 bin kişi)

2.Soylular (Aristokratlar ya da Asiller)-(İmtiyazlılar)

- Devletin ve ordunun yönetimini ellerinde tutuyorlardı
- Ana gelir kaynakları feodal hukuka göre köylülerin yaptıkları ödemelerdi.
- Vergi vermezlerdi
- Devrimden önce eski güçlerini çoktan yitirmişlerdi.
- Görevlerinden, toplumsal fonksiyonlarından kopmuşlar ancak imtiyazlarından kopmamışlardı. Bu genel bir öfke uyandırıyordu.

3.Üçüncü Kesim (İmtiyazsızlar)
-Diğer iki sınıftan önemli bir farkı siyasi ve hukuki imtiyazları olmamasıdır.

MUTLAKİYETÇİ YÖNETİM ANLAYIŞI

1766'da 15.Louis Paris Parlamentosunda şöyle demekteydi:

> *"Yüce iktidar yalnız bendedir. Yasama gücü kayıtsız şartsız yalnız bendedir. Toplum düzeni tamamiyle benden doğar, milletin hak ve menfaatleri tabii ki bende toplanmıştır ve yalnız benim elimdedir."*

Yürütme gücü

Bakanlar var, (adalet, savaş, dışişleri, deniz kuvvetleri, saray bakanlığı) ama başbakan yok (belki ticaret, sanayi ve ulaşım gibi çok geniş bir alana hükmettiği için maliye bakanı başbakan sayılabilir) ve bakanlar arasında bir uyum yok. Bunun yerine yürütme gücündeki asıl düzenleyici "yüksek kurullar"dır. Bu kurul üyeleri de bakan sayılırdı. Haftada üç kez toplanırdı.

Yargı Gücü

Hakimlik iltizama tabiydi. Yani ihaleyi alan hakim olurdu. Ama bunun için belli şartlar koyulmuştu. 25 yaşını aşmış olmak, hukuk eğitimi almış olmak…Yargıçlık parayla alınıp satılan bir şey olduğunda kraldan da bağımsızlaştı. Bu bağımsızlığın olumlu yönleri olduğu gibi olumsuz yönleri de vardı. Adalet çok pahalılaşmıştı.

Kralın yetkisinin sınırsızlığı karşısında iki kurum bulunmaktadır:

1. Parlamentolar. (Özellikle Paris Parlamentosu)
2. Etat Generaux'lar

Devrimi Başlatan Uyuşmazlık
Soyluların Tepkisi (1787-1788)

Soyluların vergilendirmeye ısrarlı direnişi
- Monarşinin ne kadar zayıf olduğunu gösteriyor
- Monarşi ilkesinin zayıflamasına sebep oluyor

Kral İçin Son Çare: Etat Generaux'lar Toplantıya Çağrılıyor-Devrim Başlıyor

> Etat Generaux'ların toplantıya çağrılmasıyla birlikte burjuvazi ile soylular arasındaki ittifak sona erdi. Burjuvazi şimdi soylulara karşı kralı desteklemeye başladı.

Etat Generaux'da Üye Sayısı ve Oylama Usulü Tartışmaları

- Üçüncü Kesim üye sayısıyla ilgili isteğini kabul ettirdi: 1155 üyenin 578'i Tiers Etat'tan olacaktı.

- Her üç kesim de kralın yetkilerinin sınırlandırılması ve bu konuda bir anayasa hazırlanması konusunda hemfikirdiler. Ancak diğer konularda fikir ayrılığı vardı.

Oylama Usulü Tartışması, Millet Meclisinin Açılması ve Kral Tarafından Kapatılması
-Kişi olarak mı sayılacak, zümre olarak mı?

Anlaşma sağlanamayınca 15 Haziran 1789'da Sieyes Tiers Etat temsilcilerine bir anayasa hazırlamalarını önerdi ve Etat Generaux'un adı da "**Millet Meclisi/Ulusal Meclis**" olarak değiştirildi.

Meclisin aldığı ilk karar meclis tarafından onaylanmadıkça kralın vergi koyamayacağını ilan ediyordu.

Tiers Etat'ın bu kararlı tutumu karşısında ruhban da Tiers Etat'ya katıldı, kral ise aristokratlardan yana çıkarak 19 Haziranda Meclisi kapattığını ilan etti.

"Jeu De Paume" Andı
Ertesi gün Tiers Etat temsilcileri Jeu De Paume salonunda toplanıyorlar ve ve Jeu de Paume andı denilen ünlü yemini ediyorlar. Yemin şöyle:

> *"Hiçbir zaman birbirlerinden ayrılmamaya, anayasayı tamamlayıncaya kadar nerede olursa olsun, koşulların elverdiği her yerde toplanmaya*" and içtiler.

23 Haziranda kral meclisi yeniden topladı ve toplantıların birlikte yapılmayacağını, eskisi gibi ayrı ayrı toplanılacağını bildirdi. Ancak meclis "dağılın" emrine uymadı. Bu arada bir anayasa komisyonu oluşturmuşlardı bile.

BU NOKTAYA KADAR ORTA SINIF ASLINDA İKTİDARI KANSIZ OLARAK ELE GEÇİRMİŞTİR.

Savaş Başlıyor
Bu arada kralın askerleri meclisi kuşattı, kralla halkın meclisi arasındaki savaş başlamıştı. Kral sonunda hepsinin bir arada toplanmasını kabul ediyor.
9 Temmuz 1789-Millet Meclisi "Kurucu Meclis" Adını Alıyor
Paris'in etrafında yabancı lejyonerler toplanıyor.
Maliye Bakanı Breutoil atanıyor.
Paris Halkı Devrime Katılıyor
13 Temmuz-Paris'te devrimci bir belediye (komün) ve milis örgütü kuruluyor. 20 bölge 200'er milis veriyor.
14 Temmuz-Halk silahlanmak için önce Invalides adlı bir kışlayı, ardından kanlı çatışmaların ardından Bastille hapishanesini zaptediyor.
17 Temmuz-Kral Paris belediyesine giderek yenilgiyi kabul ediyor. Bunun üzerine Fransa'nın her yerinde belediyeler kuruluyor.

-Soylular bunun üzerine yurtdışına kaçmaya başlıyorlar.

Taktik Bir Kabullenme mi? Kral Samimi mi?
BÜYÜK KORKU DÖNEMİ (20 Temmuz-6 Ağustos)

Kral yenilgiyi kabul etse de halk egemen güçlerin bir komplo kurduklarını ve meclisi dağıtacaklarını düşünüyor. Bunun üzerine köylüler şatolara saldırıyor, feodal hukuka göre vermek zorunda oldukları yükümlülüklerin yazılı olduğu belgeleri yakıyorlar. Köylü isyanları bütün Fransa'yı kaplıyor.

Kurucu Meclis İsyanlar Karşısında Feodal Ayrıcalıkları Kaldırıyor
Kurucu Meclis bu olaylara bakarak feodal hukuku kaldırmak gereğini duyuyor; ancak tam olarak kaldırmak yerine (mali ayrıcalıkları ve angaryayı kaldırıyor) bunların bir bölümünü senyöre verilecek bir tazminat karşılığında kaldırmayı kararlaştırıyor. Böylece aslında çok az şey değişmiş oluyor.

Gündemin Sonraki Maddesi: Haklar Bildirisi
Bundan sonra meclisin gündemi anayasanın önüne bir haklar bildirisi koyulmasıyla ilgilidir. Gerekli mi gereksiz mi diye tartışıldıktan sonra 26 Ağustos 1789'da "İnsan ve Yurttaş Hakları Bildirisi" yayınlanıyor.

-Burjuvazinin görüşlerini yansıtır.
-Evrenseldir.
-Temel haklar özgürlük, güvenlik, direnme ve mülkiyet haklarıdır.

-Bütün bireyler anayasa önünde eşittir (ancak ekonomik olarak eşit olmaları gerekmez)

(Bildiri ancak 3 Eylül 1791 anayasasıyla hukuksal bir nitelik kazandı)

Paris Halkı Yeniden Sokaklarda-Ekmek İsyanı-Kralın Paris'e Getirilmesi
İşsizlik, pahalılık ve açlık karşısında halk ayaklanmak için bahane arıyordu. Kral Paris dışındaki Versailles'e taşınmıştı. 5 Ekim 1789 günü 7-8 bin silahlı kadın Versailles'ya yürüdü ve kraldan ekmek istedi. 6 Ekimde bir grup kadın saraya girdi. Kral balkondan halka görünmeye razı oldu. "Paris"e diye sloganlar atan halk karşısında kral Paris'e döndü.

Kurucu Meclis'te Siyasal Gruplaşmalar
Başlarda yalnızca sağda aristokratlar, solda ise vatanseverler vardı. Sonradan vatanseverler içinde bölünmeler meydana geldi. İlk olarak ılımlılar adında krala veto yetkisi verilmesini savunan bir grup ayrıldı ve bunlar da sağda oturdular.

<u>Meclis İçinde Etkili Portreler ve Gruplar:</u>
1-Mirabeau:
2-La Fayette:
3-Triumvira (Barnave-Duport-Alexandre de Lameth):
4-Aşırı sol

<u>Meclis Dışında:</u>
Jakobenler
Girondenler
Jakobenlerden ayrılan bir grup Föyyan (Feulliants) adında bir kulüp kurdu.
Kardölyeler

Kilise Mallarının Ele Geçirilmesi
Kasım 1789'da kilise malları ulus emrine verildi

Kralın Kaçma Girişimi ve Teşhir Olması (Varennes Olayı)
Kral Paris'ten kaçmaya ve kendi ordusundan başka Avusturya ordusuyla birleşip Paris'e öyle dönmeye çalışıyordu. Böylece döndüğünde meclisi ve kulüpleri kapatacak, monarşiyi yeniden kuracaktı. Bu amaçla kral uşak kılığına girip 20 Haziran 1791'de gizlice Paris'ten çıkmaya çalıştı. Ancak Varennes'te kralı tanıyan birinin çıkması üzerine 25 Haziran'da yakalandı ve Paris'e geri getirildi. Bu belki de devrimin en önemli olaylarından biridir.

-Kralın emelleri ortaya çıkıyor

-Burjuvazinin tavrı netleşiyor. Özellikle kardölyelerin istediği cumhuriyeti ilan etmeyi reddediyor. Monarşiyi yeniden kurma istiyor. Cumhuriyet ilan ederse hem anarşiden hem de dış müdahaleden korkuyor.

Krallığın Yıkılması-Yasama Meclisinin Açılması
13 Eylül 1791'de kral gözden geçirilmiş anayasayı kabul etti. Kurucu Meclis 30 Eylül 1791'de dağıldı. 1 Ekim 1791'de **Yasama Meclisi** açıldı.

YASAMA MECLİSİ

Yasama Meclisinin Dağılımı

264 üye Sağcı Feuillant Kulübü
136 üye Solcu Jakobenler
300 üye Merkezdeki bağımsızlar

Devrim Fransasına Tepkiler

Varennes olayı Avusturya ve Prusya'yı endişelendirdi. Bu iki devletin hükümdarları Pillnitz Bildirisini (27 Ağustos 1791) yayınlandı.

Avrupanın monarşileri neyden korkuyorlar?

Aslında Fransa'nın zayıflayacağını düşünüp sevinebilirler.

1. Monarşi ilkesinin tehlikeye girmesi (kaçan soyluların yaptıkları propogandalar var)
2. Avignon olayı: Papalığa bağlı Avignon 1790'da Fransa'ya katıldı. (Ulusların kendi kaderini tayin hakkı)

- İngiltere ise Cumhuriyete çok karşı değildi. Ancak Fransa'nın zayıflayacağı beklentisi içinde.

KONVANSİYON

10 Ağustos 1792 : Kitleler Burjuvaziye Karşı-Krallık Yıkılıyor, Konvansiyon Meclisinin Açılması Kararlaştırılıyor

-Vendee Ayaklanması

-Cezaevlerinde suçlular öldürüldü

20 Eylül 1792-Avusturya ve Prusya'ya Karşı Valmy Zaferi ve Konvansiyon Meclisinin Açılması (Savaştaki slogan "Yaşasın millet", yaşasın kral değil)

21 Eylül 1792: Krallık kaldırıldı, 25 Eylül'de Cumhuriyet ilan edildi.

Kral Konvansiyon Meclisinde yargılandı ve 21 Ocak 1793'te idam edildi.
Kralın idamıyla birlikte devrim ile devrim düşmanları arasında amansız bir mücadele başlamış oldu.

Konvansiyon çoğunluğun tersine devrimin henüz bitmemiş olduğunu düşünen Jakobenleri öne çıkardı.

FRANSA AVRUPA'YA KARŞI SAVAŞTA

Kralın idamından iki gün sonra 1 Şubat 1793'te İngiltere beklentilerin tersine gittikçe güçlenmekte olan Fransa'nın elçisini kovunca Fransa İngiltere'ye karşı savaş açtı.

Kısa bir süre sonra İspanya'ya, Hollanda, Napoli, Toscana, Venedik ve Papalığa savaş açıldı. Prusya ile Avusturya'yla savaş durumu zaten devam etmekteydi. Böylece Fransa; İsviçre ve İskandinav ülkeleri dışındaki bütün Avrupa'ya karşı savaşa girmiş oldu. Düşmanlar yalnızca dışarıda değildi. İçeride de Vendee ayaklanması patlak verince hükümet gittikçe sertleşti.

- 10 Mart 1793 Devrim mahkemesi kuruldu
- 21 Mart 1793 Devrimci Gözcü Komiteleri Kuruldu
- 5-6 Nisan 1793 Halk Kurtuluş Komitesi kuruldu (Milli Selamet Komitesi)
- 1793 yazı içinde Girondenler meclisten atıldı
- 24 Haziran 1793'te Halk egemenliğini öngören Yeni Anayasa kabul edildi.

Böylece Konvansiyon döneminde kısa bir süre sonra anayasa askıya alınmış, tüm yetkiler "Milli Selamet Komitesi"ne devredilmiştir. Sonunda komite üyelerinin de başını yiyen çok kanlı bir terör döneminden sonra Fransa iç ve dış sorunlarını büyük ölçüde aşmıştır. Savaşlarda çoğunlukla hepsine üstünlük sağlayıp barış imzalamış ancak aynı başarıyı içeride gösterememişti. Her sert önlem yeni bir sert tepki yaratıyordu. Sonunda bir darbeyle Robespierre alaşağı edildi ve yeni bir anayasa hazırlanmasına başlanıldı. Böylece Direktuvar dönemi başlamış oldu.